

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1292
Tarih : 20.04.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Eğitimde yaşanan yapısal sorunlar ile eğitimin parasız, kamusal, demokratik, bilimsel, laik, çoğulcu ve anadilde sunumu önündeki engellerin tespit edilerek; alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

GEREKÇE

Son yıllarda Türkiye'deki eğitim sistemi ile ilgili yayımlanan veriler eğitimin tüm süreçleriyle ilgili ciddi sorunların yaşandığını göstermektedir. Eğitimin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu düşünülürse yaşanan sorunlarında her birey için yaşam boyu devam ettiği söylenebilir. Kuşkusuz Türkiye'de eğitim alanında yaşanan sorunların önemli bir bölümü yapısal sorunlardan oluşmaktadır.

Türk eğitim sisteminin günümüzdeki yapılanması, 3 Mart 1924'te yürürlüğe giren ve ülkedeki tüm eğitim kurumlarının Milli Eğitim Bakanlığı eliyle devlet kontrolü altına alınmasını öngören düzenlemeye dayanır. Tevhid-i Tedrisat (öğretim birliği) adını taşıyan bu yasal düzenleme ile çoğulculuk ötelenmiş ve ulus devlet ideolojisine dayanarak eğitim süreçlerinin her aşaması tekçilik anlayışıyla düzenlenmiştir. Toplumsal ihtiyaçlar, kültürel ve dil farklılıkları gözetilmeden eğitimde birlik adı altında pedagojik öncelikler yerine statik ve tekçi bir kişiliği inşa etme gayreti öne çıkarılmıştır. Bu yapılanma o derece önemsenmiştir ki; 1982 anayasasının 174. Maddesinde **"inkılap kanunlarının korunması"** başlığı altındaki düzenlemeyle anayasal koruma altına alınmıştır. Müfredat ve eğitim dili başta olmak üzere özel okulların da tüm faaliyetleri bu yasal dayanaklarla devlet tarafından belirlenmektedir.

Cumhuriyet tarihi boyunca eğitimde **"yap boz"** diye tabir edilen çok sayıda şekilsel değişiklik siyasi iktidarların dönemsel ihtiyaçları çerçevesinde gündeme gelmiştir.

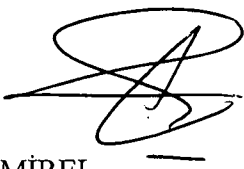
1997 yılında hayata geçirilen **"Sekiz Yıllık Zorunlu ve Kesintisiz İlköğretim"** uygulaması gibi kamuoyunda 4+4+4 olarak bilinen ve 2012 yılında hayata geçirilen **"12 Yıllık Zorunlu Eğitim Sistemi"** de Türkiye'de toplumsal ve bilimsel gerçekliklerden uzak siyasal tercihler çerçevesinde yürütülmüştür. Kuşkusuz her iki değişikliğe yönelik yapılan itiraz ve eleştirilerin haklılık payı olmakla birlikte toplumun çoğulcu yapısı ve kültürel çeşitliliğini dikkate alan ve insan hakları ilkelerine dayanan bir yapısal düzenleme yoluyla sorunların aşılabileceği gerçeği gündeme gelmemiştir.

Ekonomik işbirliği ve kalkınma örgütü (OECD) tarafından ülkelerin karşılaştırmalı eğitim sistemleriyle ilgili yapılan değerlendirmeler ile öğrenci değerlendirme programı olan (PISA) tarafından 15 yaş grubundaki öğrencilerin kazanmış oldukları bilgi ve becerileri değerlendiren rapor ve verilerden de anlaşılacağı gibi Türkiye'deki eğitim sorunlarının önemli bir kısmı bu yapısal sorunlardan kaynaklanmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde MEB tarafından yayımlanan 5 yıllık değerlendirme raporunda da eğitim sisteminde yaşanan sorunlar ortaya çıkmıştır. Özellikle büyük kentlerde sınıf mevcutlarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Öğretmen ihtiyacı devam etmektedir. Açık öğretim lisesine kayıt olanların sayıları artmıştır. Okul terkleri ve örgün eğitimden kaçış devam etmektedir. Özel okul sayısında ciddi artış yaşanmıştır. Din eğitimi veren okul ve öğrenci oranında büyük artış olmuştur. Buna karşın diğer okul ve öğrenci sayılarında azalma yaşanmaktadır. Kız çocukları örgün eğitimden koparak yaygın ve açık öğretime yönelmişlerdir. Mezunların üniversiteye yerleşme oranlarında artan öğrenci sayısına rağmen büyük bir değişme yaşanmamıştır. Barınma ve burs ihtiyacı devam etmektedir. Okulöncesi, özel eğitim, ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde çağ nüfusunun yakalaması gereken okullaşma oranlarına ulaşılmamıştır.

Tüm bunlarla birlikte “atanamayan öğretmenler”, eğitimcilerin mali ve özlük hakları, siyasi kadrolaşma ve yandaş sendikacılık, öğretmen ve yönetici atamalarındaki haksızlıklar, soruşturma ve sürgünler, yatılı ve taşınmalı eğitim, çocuk işçiliği ve yoksulluğu, kız öğrencilerin dezavantajlı durumu, okulların fiziki yetersizlikleri, merkezi sınavlar, eğitimde ayrımcılık, okullarda yaşanan şiddet ve cinsel istismar vakalarındaki artışlar eğitim sisteminin baştan itibaren ele alınarak değerlendirilmesini gerektirmektedir.

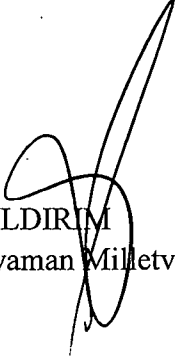
Sayılan gerekçelerle eğitimde yaşanan yapısal sorunlar ile eğitimin parasız, kamusal, demokratik, bilimsel, laik, çoğulcu ve anadilde sunumu önündeki engellerin tespit edilerek; alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla meclis araştırması açılması gerekmektedir.

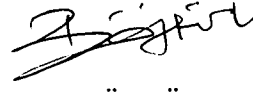
Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

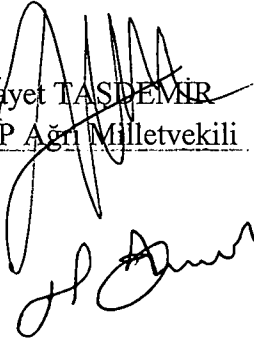
Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

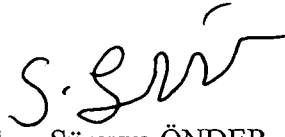
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

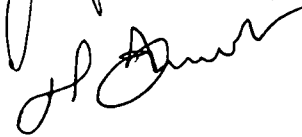
Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

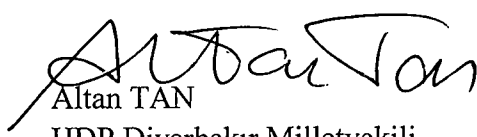
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili